

AF GYNÆKOLOG
CHRISTINE FELDING

Lidt fra forskellige medier om hvad der rør sig i vores sektor og stadig meget – om end mindre end sidst – om medicin i restordre. Min kollega, Overlæge Jens Jørgen Kjer har skrevet en fin oversigtsartikel om endometriose. Se andetsteds her i bladet.

Men først

I disse Corona-tiden hvor vi vasker og spritter hænder som aldrig før, får jeg lyst at fortælle lidt om *Ignaz Semmelweis*, den ungarske læge (1818-1865), der påviste årsagen til barselsfeber og fandt ud af, hvordan man forhindrede de mange dødsfald blandt fødende kvinder.

På hans hospital – *Allgemeines Krankenhaus* der Stadt Wien – fandtes 2 fødeafdelinger; en jordemoderstyret (for de fattige) med få dødsfald og en lægestyret (for de bedre bemidlede), med mange dødsfald blandt kvinderne. Han fandt ud af, at lægerne formentlig påførte de fødende et "ligstof", idet de gik direkte fra obduktioner til fødsler. Han fik lægerne til at vaske hænderne i en klorkalkopløsning, hvilket reducerede barselsfeberdødsfaldene til samme antal som på den jordemoderstyrede afdeling.

Trods dette vandt han aldrig tilslutning for sine idéer blandt andre læger, medens han levede.

Morton Thompson har skrevet en bog om Semmelweis: "Kvindelægens hænder".

Der findes også et spændende Semmelweis Museum i Budapest.

<https://whichmuseum.com/hungary/budapest/semmelweis-museum-of-medical-history>

Ny medicin

Utrogestan® fra firmaet Besins-Healthcare Utrogestan® indeholder 100 mg bioidentisk, mikroniseret progesteron, beregnet til kombinationsbehandling med østradiol af kvinder med menopausesymptomer. Er særlig velegnet til kvinder med søvnproblemer, hvis man tager medicinen om aftenen. Utrogestan® er godkendt til beskyttelse af endometriet.

Fra Lægemiddelstyrelsen

For at mindske risikoen for mangel på antibiotika til kritisk syge patienter, har Lægemiddelstyrelsen ændret udleveringsbestemmelsen for azithromycin.

Det betyder, at apoteket kun må udlevere azithromycin udskrevet af læger på sygehuse eller privat praktiserende læger med speciale indenfor lungesygdomme, pædiatri, dermato-venerologi eller øre-næse-hals.

Det vil sige at praktiserende læger og gynækologer, der ser rigtig mange unge piger og drenge med chlamydiainfektion, nu er henvist til at bruge doxycyclin, som skal tages i en uge. Compliance vil derfor være langt dårligere, og man må derfor frygte senkomplikationer som sterilitet, som følger af denne bestemmelse.

Fra Praksis-Nyt

Ændringer i undersøgelsesmetode i screeningsprogrammet for livmoderhalskræft fra 1. oktober 2020

Sundhedsstyrelsen (SST) udgav i 2018 reviderede retningslinjer for det danske livmoderhalskræft screeningstilbud. De nye anbefalinger betyder, at Danske Regioner fra 1. oktober 2020 gradvist vil indføre en anden undersøgelsesmetode, HPV-screening

Det er fortsat alle kvinder fyldt 23 år og indtil det fyldte 64. år der tilbydes screening. Den ændrede screening betyder, at halvdelen af danske kvinder i alderen 30-59 år fremadrettet tilbydes screening med HPV-undersøgelse, som erstatter den nuværende celleundersøgelse. Kvinder mellem 30-59 år med lige fødselsdatoer tilbydes cellebaseret undersøgelse, mens kvinder 30-59 år med ulige fødselsdatoer tilbydes HPV-screening. Forandringen vedrører dermed kun halvdelen af de 30-59-årige kvinder, der er tilmeldt screeningsprogrammet.

Alle prøver tages som vanligt i SurePath cytologi medie (med det blå låg), uanset undersøgelsesmetoden. Herefter fremsendes den til Patologifdelingen, Afs. 134, Hvidovre Hospital, hvor prøven vil blive undersøgt.

Ændring af kontrol af patienter efter konisatio, hvor der ikke er frie rande.

Patienten skal kontrolleres med celleprøve og HPV-test efter 6 og 12 måneder og opfølgningen påhviler gynækologen.

Fra Ugeskrift for Læger 31/8, side 1540-43

Leder for det nye Center for Kønssidentitet på Rigshospitalet

Gynækolog og overlæge **Malene Hilden** har fået ansvar for det kun 1½ år gamle Center for Kønssidentitet.

"For bare ti år siden gik der fem ind ad døren om året. Nu er der over 200. Det er ikke længere en psykiatrisk diagnose at være transkønnet, men en somatisk kontaktårsag, og en erfaren gynækolog har fået ansvaret for det nye Center for Kønssidentitet på Rigshospitalet. Her omtænker man udredningen og behandlingen af sundhedsvæsenets måske mest multidisciplinære patientgruppe."

Fra Ugeskrift for Læger 31/8, side 1590-93

Herpes genitalis under graviditet og fødsel

En statusartikel skrevet af: Birgitte Skjærbæk Aggerholm, Eva Bjerre Ostenfeld, Lærke Heidam Juul Andersen, Rubab Hassan Agha Krogh, Linn Håkonsen Arendt og Puk Sandager

Neonatal herpes er en sjælden, men alvorlig sygdom hos nyfødte med en estimeret incidens på ca. 3 tilfælde årligt i Danmark.

Hovedbudskaberne er:

- Kvinder, der har symptomatisk primær, nonprimær eller recidiverende herpes genitalis i graviditeten, anbefales antiviral profylakse fra graviditetsuge 36 + 0 indtil forløsning
- Ved primær herpes genitalis i tredje trimester anbefales forløsning ved elektivt sectio, da risikoen for neonatal smitte er stor. Gravide med recidiverende herpes genitalis kan anbefales vaginal forløsning, idet risikoen for neonatal smitte er lille.

Fra Politiken 1. september

I et år har det været muligt for drenge gratis at blive vaccineret mod hpv, men det er langt fra alle, der har gjort brug af den mulighed. Det viser tal fra Statens Serum

Institut, skriver Sundhedsstyrelsen i en pressemeddelelse. Drenge, der er født 1. juli 2017 eller senere, kan blive gratis vaccineret mod hpv som en del af børnevaccinationsprogrammet. Det kan de, indtil de fylder 18 år. Efter første år har 40 procent af de drenge, der er født i 2007, fået den første dosis af vaccinen, mens det gælder hver fjerde dreng, der er født i 2008. Styrelsen har en målsætning om, at 95 procent af både drenge og piger hpv-vaccineres, oplyser Bolette Søborg, der er overlæge i styrelsen. »Vi kan se, at der er en del drenge, der har taget imod hpv-vaccinen, men det er klart færre, når man sammenligner med pigerne«, siger hun.

En undersøgelse foretaget af Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse tidligere i år har vist, at ikke alle forældre ved, at deres drenge kan få en gratis vaccine. Hver tredje i undersøgelsen troede, at den gratis vaccine stadig kun blev tilbudt til piger.

Fra Berlingske 25. oktober

I sidste uge blev partierne i Folketinget enige om at ophæve grænsen på fem år for nedfrysning af æg i forbindelse med fertilitetsbehandling eller sygdomsforløb. Men aftalen udelukker singlekvinder, der vælger at få udtaget ubefrugtede æg til senere brug. Det skriver DR.

Det er, på trods af at Etisk Råd har anbefalet at ophæve grænsen på fem år for alle kvinder.

Den nye aftale betyder, at æg fremover vil kunne opbevares nedfrosset, indtil kvinden fylder 46 år, som er grænsen for, hvor længe en kvinde kan få hjælp til fertilitetsbehandling i Danmark. Tidligere blev æg destrueret efter fem år.

Opdatering om udgået medicin og medicin i restordre

Angemin® fra firmaet Bayer.

Angemin® indeholder 1 mg østradiol og 2 mg drospirenon til behandling af kvinder i overgangsalderen. Præparatet er i restordre, men forventes tilbage sidst på året.

Colifoam® fra firmaet Meda. Rektalskum indeholdende 100 mg hydrocortisonacetat/dosis, bruges (af gynækologer) til behandling af Lichen planus. Intet nyt om hvornår præparatet igen kan forventes i taksten.

Divina® Plus fra firmaet Orionpharma. Divina® Plus indeholder 2 mg estradiolvalerat og 10 mg medroxyprogesteronacetat. Præparatet er igen tilbage på hylderne.

Duavive® fra firmaet Pfizer.

Duavive® er et præparat til behandling af kvinder i overgangsalderen, indeholdende 0,45 mg konjugeret østrogen og 20 mg bazedoxifen. Præparatet foreløbig godkendt til brug af kvinder, der ikke tåler gestagener. Præparatet er p.t. i restordre p.g.a produktionsproblemer, men forventes i taksten igen til februar 2021.

Evo-Conti® og **Evo-Sequi®** – tidligere fra firmaet Janssen-Cilag, nu fra Theramex, Begge hormonplastre til behandling af gener i overgangsalderen og indeholder 50 µg østradiol og 170 µg norethisteron. Begge plastre er nu i taksten igen.

Indivina® fra firmaet Orionpharma. Indivina® findes i 3 doseringer: Hlv med 1 eller 2 mg estradiolvalerat og 2,5 eller 5 mg medroxyprogesteronacetat. Disse præparater er igen tilbage på hylderne

Trevina® fra firmaet Orionpharma. Trevina® indeholder 2 mg estradiolvalerat og 20 mg medroxyprogesteronacetat. Præparatet er igen tilbage på hylderne.

Valalciclovir® fra firmaerne Teva, Sandoz, Orion m.fl. Valalciclovir® findes i 250 mg og 500 mg tabletter til behandling af herpes. Præparatet er atter på hylderne.

Vivelle® Dot firmaet Sandoz. Vivelle® Dot østrogenplaster findes i 5 styrker; 25, 37,5, 50, 75 og 100 µg østradiol. Alle plastre er nu tilbage i taksten igen.

Zoely® fra firmaet MSD. Zoely® er p-pillen med 1,5 mg østradiol og 2,5 mg nomegestrolacetat. Zoely® er stadig i restordre og forventes ikke tilbage i år.

VREDE BLANDT TISSEMÆND

Organisationen 'Tissemænd Mod Vold' har sendt os nedenstående udtalelse:

Et lovforslag vil forbyde at omskære os, før vi er fyldt 18 år.

Vi skal i den anledning udtale, at en aldersgrænse selvfølgelig er bedre end ingenting. Men den er samtidig udtryk for en accept af de overgreb, som vore brødre i årtier, ja århundreder, har været udsat for, selv om operationen bygger på nogle gammeldags og forhindningsholdninger om, at vi ikke kan være troende, hvis vores hoveder er delvist tildækkede.

Som knivofre kræver vi derfor, at alle love, bekendtgørelser og andet, der tillader overgreb på vores retmæssige forhold, bliver rullet tilbage.

*Viggo med Rullekraven, talstissemænd
Kilde: ATS*